ความรู้เกี่ยวกับโรคหูน้ำหนวก

แผนกการพยาบาลจักษุฯ รพ.ศิริราช
Faculty of Medicine Siriraj Hospital
คณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล

โรคหูน้ำหนวก หมายถึงการอักเสบของหูชั้นกลาง ซึ่งเป็นกันมากในประเทศที่กำลังพัฒนา เนื่องจากประชาชนจำนวนมากขาดความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับโรค การป้องกันไม่ให้เกิดโรค และ การรักษาพยาบาลที่ถูกต้อง น้ำหนวก คือ น้ำที่ไหลออกจากรูหู มีลักษณะใส หรือเป็นเมือกขุ่นข้นมีกลิ่นเหม็น

สามารถแบ่งชนิดของหูน้ำหนวกได้ตามลักษณะของน้ำที่ไหลจากรูหู ดังนี้

- **หูน้ำหนวกแบบใส** สาเหตุเนื่องจากเป็นหวัด คัดจมูก คออักเสบ โรคแพ้อากาศเรื้อรัง มีอาการบวมในช่องคอและท่อต่อหลังจมูก ทำให้มีน้ำใส ๆ หรือเมือกออกมาขัง ในหูชั้นกลาง มีอาการหูอื้อ หูตึง ฟังไม่ชัด มีน้ำขังในช่องหูตลอดเวลา

- **หูน้ำหนวกแบบเป็นหนอง** เกิดจากการอักเสบของหูชั้นกลาง และมีการติดเชื้อแบคทีเรีย ร่วมด้วย ทำให้มีหนองในหูชั้นกลาง เยื่อแก้วหูแตกเป็นรูทะลุ ถ้าอาการเกิดขึ้น โดยเฉียบพลัน จะมีอาการปวดหูมากมีไข้ ปวดศีรษะ ถ้าเป็นชนิดเรื้อรัง จะไม่ปวด แต่มีหนองไหลออกมากมีกลิ่นเหม็น หูตึงเล็กน้อยหรือไม่ได้ยินเลย ถ้าไม่ได้รับ การรักษาที่ถูกต้อง ทำให้เกิดอาการแทรกซ้อนอย่างอื่น เช่น ฝีหลังหู เส้นประสาทที่มาเลี้ยงใบหน้าถูกกดทำให้ปากเบี้ยว ตาหลับไม่สนิท ชาบริเวณหน้า ถ้าโรคลุกลามเข้าหูชั้นใน จะมีอาการเวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ต่อไป การอักเสบลุกลามเข้าไปในสมอง ทำให้เยื่อหุ้มสมองอักเสบ ฝีในสมอง เป็นอันตรายถึงแก่ชีวิตได้

ถ้ามีอาการอย่างใดอย่างหนึ่งดังกล่าวแล้ว ต้องรีบไปปรึกษาแพทย์ เพื่อให้การรักษาที่ถูกต้อง

การพยาบาล

1. การรักษาสุขภาพให้แข็งแรงเป็นสิ่งจำเป็นที่สุด
2. ขณะเป็นหวัด ไม่ควรสั่งน้ำมูก ไอ หรือจามแรง ๆ เพราะทำให้เชื้อโรคถูกดัน เข้าไปในหูชั้นกลางได้
3. ในรายที่ทราบว่าแก้วหูทะลุ ห้ามแคะหู และระวังอย่าให้น้ำเข้าหู สระผมทุกครั้ง ต้องใช้สำลีอุดหู ห้ามว่ายน้ำเด็ดขาด
4. ห้ามแคะขี้หูทิ้ง เพราะเป็นสิ่งที่ผิวหนังสร้างขึ้นมาอยู่ที่ปากรูหู ช่วยป้องกันเชื้อโรคและเชื้อรา มันจะออกมาเองตามธรรมชาติ ถ้ารู้สึกรำคาญควรปรึกษาแพทย์
5. ผู้ที่เป็นโรคหูน้ำหนวก ควรปฏิบัติตามคำสั่งแพทย์อย่างเคร่งครัด

สิ่งที่ควรทราบในการใช้ยาหยอดหู

- เช็ดเอาหนองออกก่อนทุกครั้ง
- นอนตะแคงศีรษะ ให้หูข้างที่จะหยอดอยู่ด้านบน
- หยอดยาลงในหู 3-4 หยด ให้ยาขังอยู่ในหูประมาณ 5-10 นาที
- ตะแคงหูลง เทยาออกจากหูให้หมด